

ANTE KOTROMANOVIĆ/HANZA MEDIA

NADMAŠIO PRETHODNIKE U SAMO DVIJE GODINE

Damir Krstičević: Inventura na pola mandata

Nastupi pred kamerama su važni, ali nipošto i jedini kriterij za određivanje uspješnosti ministra obrane. A Krstičević se nakon polovice odradenog mandata ima čime pohvaliti: naposljetku, Krstičević se, naglašava vojni analitičar Spektra, uspješno bori za nužna povećanja vojnog proračuna, a rezultati su da će vojni budžet 2019. imati preko milijarde kuna više u odnosu na 2016. Opremljenost se gotovo ne može ni uspoređivati...

JAN IVANJEK
spektar@slobodnadalmacija.hr

O

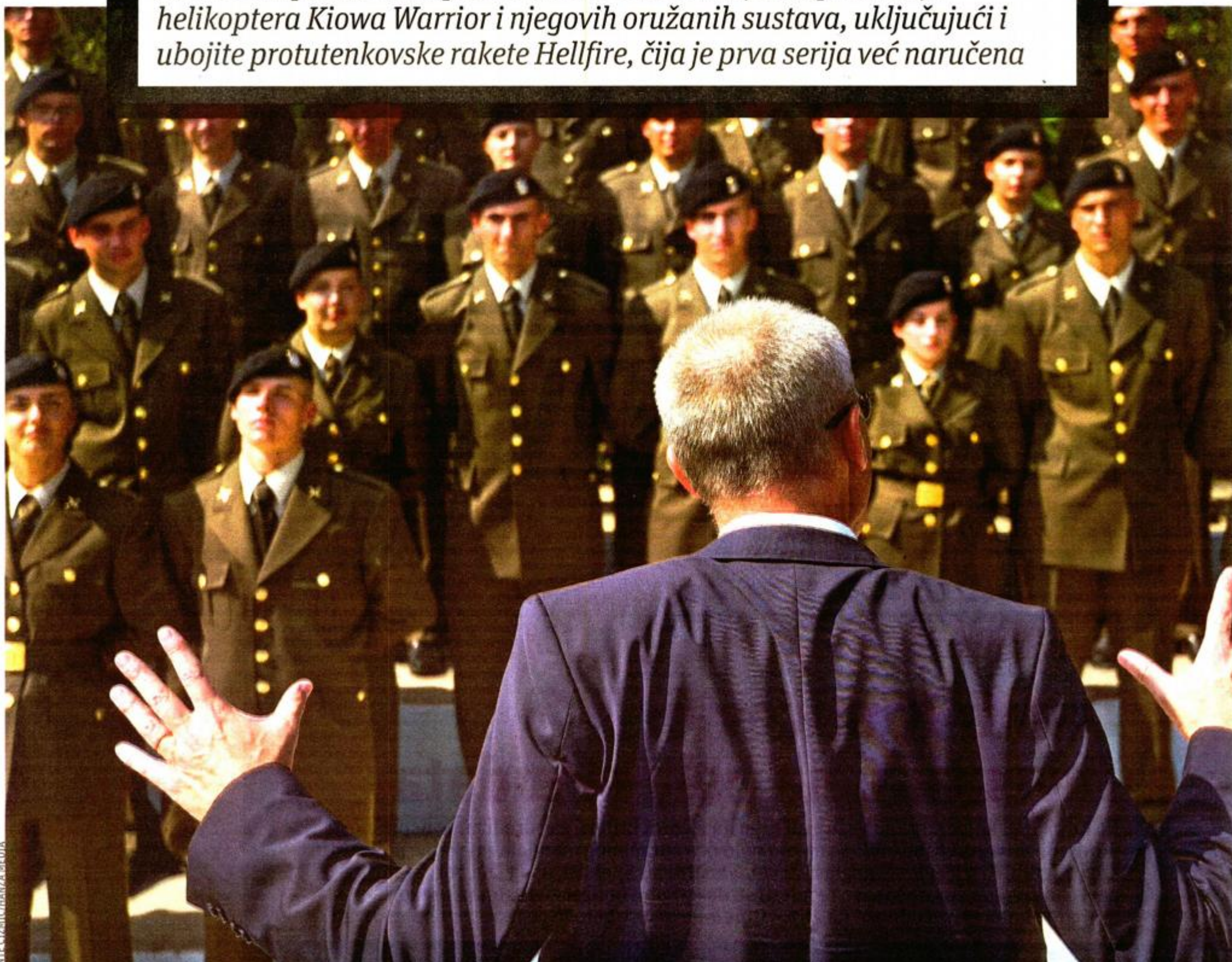
vih će se dana napuniti dvije godine otkako je potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević na čelu MORH-a. Pola mandata dobar je trenutak za ocjenu učinka na sustav koji je Krstičević naslijedio u, blago rečeno, rasulu. Kao profesionalni vojnik koji je prošao najteže bitke Domovinskog rata, Krstičević je u MORH uveo razumijevanje vojne problematike iz prve ruke kakvo je rijetko bilo videno. Do prije tri godine s mjesta ministra otišao je i Ante Kotromanović, također ratni zapovjednik, no većina ostalih su redom bili činovnici s različitim stupnjevima nezainteresiranosti za obrambeni sektor, i fantastičnim sposobnostima njegove devastacije.

Osim vojnog umijeća, Krstičevića posebno ističe entuzijazam i ljubav prema Hrvatskoj vojsci koja je očita kada se s njim razgovara, a taj je žar sposoban prenijeti na ljude oko sebe. To je bilo jasno od početka mandata, kada se počela mijenjati atmosfera u obrambenom sustavu, koja je do tada uglavnom bila defetistička. Upravo je povratak vjere u sebe i vlastite sposobnosti zaslužan da Hrvatska vojska danas može i želi više. Poticanje zdravog natjecateljskog duha

nastavak
na str. 6

IZBORIO VEĆI VOJNI **PRORAČUN I OSIGURAO** **ZRAČNU PREMOĆ HRVATSKE** **U REGIJI ZA IDUĆIH** **DVADESETAK GODINA.** **ALI TO NIJE KRAJ** **NJEGOVIH PLANOVIMA...**

Znatan napredak ostvaren je u mandatu Damira Krstičevića na tehničkom planu. Naši piloti odlično savladavaju eksploataciju helikoptera Kiowa Warrior i njegovih oružanih sustava, uključujući i ubojite protutenkovske rakete Hellfire, čija je prva serija već naručena

nastavak
sa str. 5

rezultiralo je isticanjem kvalitetnijih vojnika, dočasnika i časnika, a među ljudima sada vlada optimizam.

Glavno težište cijeloga sustava vraćeno je na čovjeka, hrvatskog vojnika, koji je sada na prvom mjestu. To nije samo prazna fraza, jer je Krstičević pokazao iznimnu volju da saslušava sve probleme koji otežavaju dužnosti vojnicima, i to iz prve ruke, a ne samo filtrirano kroz više razina izvještaja, te iz njih izvuče pouke i riješi probleme koji su se često povlačili godinama. Izazovi se više ne guraju pod tepih, nego se rješavaju koliko je god to moguće. Krstičević želi čuti za problem kako bi ga se što prije riješilo, što je u hrvatskoj politici rijetko viđeno. Tu predanost primjećuju i cijene ljudi u sustavu, što rezultira boljim odnosima. I javnost je uočila Krstičeviću posvećenost, pa je on neupitno najpopularniji ministar u Vladi. Tako je oživio moral HV-a, taj presudni faktor na kojem se u konačnici vojske lome. Ali ostvareni su i zaista impresivni uspjesi koji se mogu znatno lakše kvantificirati.

Veći vojni budžet

Krstičević se uporno i uspješno bori za nužna povećanja vojnog proračuna, a rezultati su da će proračun 2019. imati preko milijarde kuna više u odnosu na

2016., jer od 2017. svake godine rastu izdvajanja za obranu. Poboľšan je odnos prema pripadnicima HV-a, kojima su u protekle dvije godine vraćena prava koja su bila oduzimana u posljednjem desetljeću.

Počevši od cjelokupne prehrane, preko naknada za dežurstvo, stražu i teren, pa i povećanja naknade za dragovoljno vojno osposobljavanje. Umjesto plaćanja dužnosti, danas se pripadnicima plaća obavljeni rad. Uvedeni su i ugovori na neodređeno za profesionalne vojnike, što daje veću socijalnu sigurnost, a sigurnosnu mrežu pružat će i nova Zaklada vojne solidarnosti, koja će pružati potporu stradalim, teško oboljelim i socijalno ugroženim hrvatskim vojnicima. Postupno se uređuju smještajni i sportski objekti, čime se poboljšavaju uvjeti rada, a istovremeno daje više prostora za održavanje fizičke spremnosti vojnika, koja je ovogodišnji fokus u projektu godine spremnosti.

Pozitivne promjene uočljive su i među mladima, koje sve više zanima ulazak u odoru, pa se tako ove godine drugi put na dragovoljno vojno osposobljavanje upućuje i treći naraštaj. Otvoren je studij Vojno pomorstvo, čije je provođenje započelo ove godine, a nužan je za kvalitetno obrazovanje mornaričkih časnika. Kroz njega će se školovati, osim budućih mornaričkih časnika, i pripadnici poli-

cije i Ministarstva mora. U zrakoplovstvu je osjetan kroničan manjak tehničkog i letačkog kadra, pa se od ove godine povećala kvota za kadete vojne pilote s 10 na 20 mjesta, a polaznike zrakoplovno tehničkih srednjih škola se također od ove godine stimulira stipendijama, kao buduće tehničare i inženjere održavanja zrakoplova. Znatna napredak ostvaren je u tehnici. U upotrebu su uspješno uvedene moćne samovozne haubice PzH 2000 s novim sustavom za upravljanje vatrom, a u tijeku je projekt opremanja borbenih vozila Patria s 30mm vatrenom stanicom. Naši piloti odlično savladavaju eksploataciju helikoptera Kiowa Warrior i njegovih oružanih sustava, uključujući i ubojite protutenkovske rakete Hellfire, čija je prva serija već naručena.

Oživljavanje pričuve

Dogovorena je nabava šest bespilotnih letjelica, a kraju se privodi i remont višenamjenskih helikoptera Mi-171Sh, tu su i novi helikopteri Black Hawk za specijalne snage. Traju ispitivanja prvog ophodnog broda, ugovoreni su i motori za raketne topovnjače klase Kralj. Sve je snažnija i naša vojna industrija, pa osim vrhunskih pušaka, pištolja, kaciga, osobne opreme i komunikacijskih sredstava, sada ponovno proizvodimo i topničke granate, te minobacačke mine. Strateški je interes gradnja i tvornice streljiva, koja zasad nije rentabilna, pa bi trebalo znatno povećanje potrošnje streljiva u HV-u da bi bila isplativa. Premda bi se za streljivo u tom slučaju izdvajalo više sredstava, taj bi novac ostao u Hrvatskoj, na hrvatskim radnim mjestima, a naši bi vojnici bili još uvježbaniji...

Međunarodne vježbe su općenito učestalije i ambicioznije, a intenzivira se suradnja s partnerima poput Izraela, SAD-a, čiji je ministar obrane James Mattis posebno oduševljen HV-om, pa zatim Velike Britanije, Njemačke, Rumunjske. Aktivniji smo i u NATO-u, u sklopu kojeg se u Zemuniku priprema međunarodno središte za obuku helikopterskih posada za specijalne operacije. Vrlo se uspješno obavljaju rotacije hrvatskih kontigenata u baltičkim državama i Poljskoj, a borbeni spremnost i kompatibilnost s NATO saveznicima jača se upravo u značajnim vježbama u tim zemljama.

Izuzetno je važno da je napokon stvorena funkcionalna pričuva, čijih je šest pješakačkih pukovnija ustrojeno lani. Pričuvu HV-a tako čine ove pješakačke pukovnije: 1. zagrebačka, 2. osiječka, 3. karlovačka, 4. pulska, 5. splitska i 6. dubrovačka. U njima je raspoređeno 12.912 vojnih obveznika. Uz njih, započelo je ustrojavanje i 6 rodovskih postrojbi: 2. topničko-raketna pukovnija Đakovo, 3. topničko-raketna pukovnija Knin, 2. pukovnija PZO Velika Gorica, Logistička pukovnija Zagreb, Bojna veze te Inženjerijska bojna, s ukupno 5431 obveznikom. Na najvećoj i najvažnijoj vježbi od kraja Domovinskog rata koja se upravo održava, Velebit 18, sudjelovati će i pričuva, pa će se moći provjeriti njezino sudjelovanje s profesionalnim formacijama. Ukupno, HV ras-

polaze s pričuvom od 18.343 ljudi, što je nužnost s obzirom na sve nestabilnije i ratobornije susjedstvo, a osim u slučaju rata pričuva će se koristiti i za pomoć civilnom stanovništvu i institucijama u borbi protiv elementarnih nepogoda i katastrofa, a sve u sklopu strategije domovinske sigurnosti.

Uvođenjem koncepta domovinske sigurnosti i poboljšavanja koordinacije službi i vojske ove su godine spriječeni katastrofalni požari kakvi su poharali Dalmaciju 2017., a protiv kojih se intenzivno borila naša vojska i protupožarne zračne snage zajedno s vatrogascima. Iznimni su naponi nagrađeni priznanjem Ponos Hrvatske za 2017. koje je dodijeljeno Hrvatskoj vojsci. Protupožarna eskadrila sagradila je i ključan most s našim strateškim partnerom Izraelom, kada je Krstičević njegove avione po kratkom postupku uputio u pomoć Izraelu na samom početku svog mandata, što je rezultiralo snažnim razvojem bilateralnih odnosa. Iz njih izrasta vojna, sigurnosna i gospodarska suradnja, a kruna tog strateškog partnerstva je nabava borbenih aviona F-16 Barak. A upravo je to najveći i najteži pothvat koji je Krstičević ostvario.

Izborivši se za financijska sredstva, napokon je osigurao da priča o zamjeni MiG-ova 21 dva desetljeća dočeka svoj sretni kraj. Svi su ranije pitanje zamjene prebacivali uvijek idućoj garnituri, u najboljem slučaju se ograničivši na protezanje resursa MiG-ovima. Oni će biti zamijenjeni s 12 višenamjenskih borbenih aviona F-16 Barak, odnosno Brakeet kako je nazvana dvosjedna inačica. Nabava je od početka uvjetovana aranžmanom vlada vladi, G2G, čime je u startu eliminirana mogućnost malverzacija, što nikako nije odgovaralo nekim lobistima. Riječ je o jednoj od najnaprednijih varijanti F-16 na svijetu, koja nadmašuje sposobnosti američkih verzija, a Hrvatska ih kupuje jednako opremljene kako se sada koriste u izraelskom zrakoplovstvu, pa tako i izuzetnim sustavima za elektroničko ratovanje, kojima su posebno dobro opremljeni dvosjedi. Ništa s njih neće biti skidano niti uklanjano, a izmjene će se odnositi na komunikacijske, identifikacijske i datalink sustave. HRZ će tako imati apsolutnu zračnu premoć u odnosu na sve susjedne države, i to sljedećih dvadesetak godina.

Golemi posao pripreme ugovora o nabavi polako se privodi kraju, te je sada najveća nepoznanica kada će američki Kongres staviti odobrenje za izvoz aviona na dnevni red, jer bez toga nije moguće potpisati Ugovor, a na to nitko iz Hrvatske ne može utjecati. Čvrstina odnosa između Hrvatske i Izraela demonstrirana je za Dan pobjede, kada su iznad kraljevskog grada Knina zajednički zagrmljeli hrvatski MiG-ovi i izraelski F-16, a na svečanosti su sudjelovali i američki predstavnici. To je ne samo potvrda prijateljstva, nego i veliko priznanje legitimitnosti veličanstvene oslobođilačke operacije "Oluja", koje

Nabava 12 borbenih aviona F-16 Barak najveći je i najteži Krstičevićev pothvat. Tako je trakavica o zamjeni MiG-ova 21 napokon dobila kraj

Ministar nije mogao odoljeti da i sam ne iskuša 'udobnost' borbenih aviona F-16

Letačka obuka na helikopterima Kiowa Warrior u Zemunik

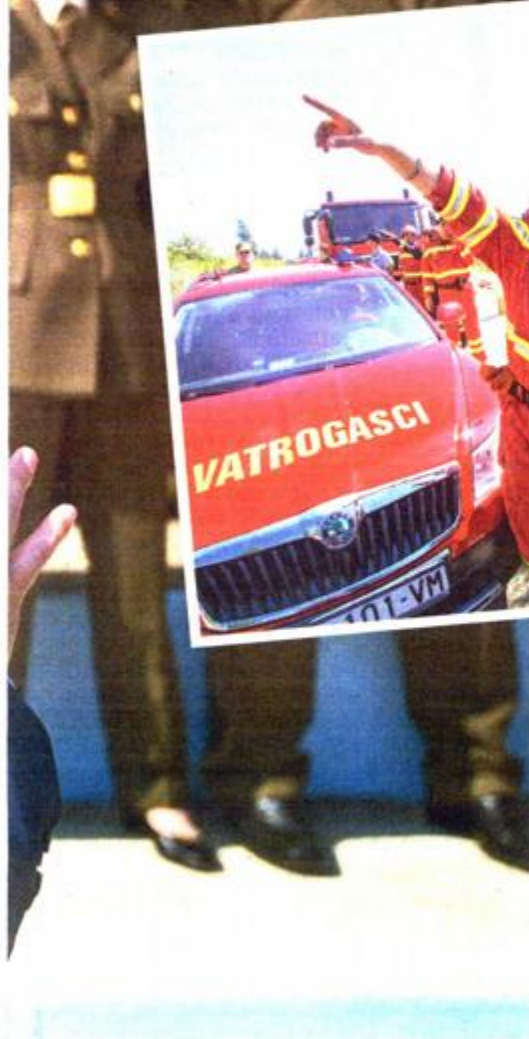
Kontakt HV-a s građanima važan je aspekt za ministra, uostalom, Krstičević je i sam roditelj dvoje djece

Na 'aktualcu' u Saboru, u društvu premijera Plenkovića HANZA MEDIA

Pred ministrom je još puno posla: revitalizirati mornaricu, zamijeniti prastara borbeno vozila M-80, započeti zamjenu ruskih helikoptera...

Na terenu, među vatrogascima, za nedavnog požara u okolini Metkovića DENIS JERKOVIĆ/HANZA MEDIA

su akteri velikosrpske politike na čelu s Aleksandrom Vučićem svim silama pokušavali spriječiti. Potpuno je promijenjen i cjelokupan odnos prema ulozi Oružanih snaga. Do prije nekoliko godina, očito je uvriježeno mišljenje bilo da će Hrvatska u slučaju vojne ugroze mahati kopijama Članka 5 Sjevernoatlantskog ugovora, onoga o kolektivnoj obrani, i čeka ti da NATO nađe vremena da je spasi. Danas su ambicije HV-a daleko veće, te je predviđena sposobnost da se samostalno suprotstavi vojnoj agresiji iz najmanje dva odvojena geografska pravca napada, uspori ih i zaustavi. Tome svjedoči i znatan teritorijalni razvoj, kao i povratak ključnih sposobnosti koje su davno bile izgubljene.

Hrvatska se vojska napokon vratila u Vukovar, gdje se polovno održava i promocija polaznika vojnih škola, te Sinj, a vraća se i u Varaždin. U Pločama je otvorena vojarna s novoustrojnom satnijom Mornaričkog desantnog pješastva, koja će jamčiti sigurnost južnoj Dalmaciji, a bit će faktor stabilnosti i za BiH i hrvatski narod u njoj, a Ploče će također postati i težište mornarice. U Udbinu se priprema Središte za borbenog vođu koje će oživjeti tradiciju obučnog središta u Šepurinama i stvarati izvrsno uvježbane dočasnike i časnike. Vojska se napokon vraća i u Istru, pa će na pulskom aerodromu, koji je nerazumno bio proglašen neperpektivnim i napušten prije šest godina, biti smješteno središte za bespilotne letjelice.

Time se jasno ocrtavaju obrisi širenja i jačanja Oružanih snaga u duhu pobjedničke vojske, koji su neki dugo pokušavali iskorijeniti. Krstičević je tu uočio nužnost tradicije za zajed-

ništvo vojnih formacija, pa se vrijednosti Domovinskog rata vraćaju na velika vrata. Ponovno je u upotrebi naziv Hrvatska vojska, vraćena je smjena straže na Markovu trgu, obnovljene su ceremonije dodjeljivanja beretki pripadnicima gardijskih bojni kao slijednica ratnih brigada, a sjećanja na heroje i ratne postrojbe oživljavaju se imenovanjem vojarni i objekata. Sve to vodi jačanju osjećaja istinskog zajedništva među vojnicima, shvaćanja da su dio nečega većeg od sebe, što ima vrlo pozitivne učinke na moral i motivaciju, te posljedično i kvalitetu.

Imperativ usavršavanja

Posla je, dakako, još mnogo. Petnaest godina sustavne devastacije nemoguće je ispraviti u samo dvije. Potrebno je revitalizirati mornaricu, stvoriti protupodmorničke sposobnosti, nabaviti sustave PZO srednjeg dometa, zamijeniti prastara borbeno vozila M-80 modernim, poput američkog M2 Bradleyja, započeti zamjenu ruskih helikoptera zapadnim, pa čak i nabaviti borbene helikoptere i M270 raketne sustave. Mora se nastaviti jačati pozitivnu selekciju i iz sustava filtrirati nekvalitetne kadrove od najnižih do najviših zapovjednih razina, nastaviti uređivati objekte istrogo kontrolirati izvođače radova, razvijati sposobnosti bespilotnih letjelica... Nužno je stalno usavršavati obuku i obrazovanje. No i to će doći na red. Krstičević je u samo dvije godine napravio više nego svi ostali ministri obrane od rata zajedno... Hrvatska vojska danas je daleko jača nego je bila prije dvije godine, a za još dvije bit će neupitno najmoćnija i najposobnija vojna sila u širem susjedstvu.